

CONSELL VALENCIÀ *de* CULTURA

PALAU DE FORCALLÓ · Museu, 3 · 46003 València
Telèfon 96 386 55 16 · Fax 96 386 55 26 · 96 386 59 52
cvc@gva.es · www.gva.es/cvc/

Dossier

**“Visió retrospectiva del Consell Valencià de Cultura
(1985 – 2002)”**

ÍNDIX

1. Introducció	1
2. Història del Consell Valencià de Cultura	2
2.1. Visió de conjunt	2
2.2. Fundació legal	3
2.3. Constitució del Consell Valencià de Cultura	4
2.4. El Consell fins la primera renovació (gener 1989)	6
a) l'any 1986	
b) l'any 1987	
c) l'any 1988	
2.5. El Consell fins la segona renovació (desembre 1991)	11
a) l'any 1989	
b) l'any 1990	
c) l'any 1991	
2.6. El Consell fins la tercera renovació (novembre 1995)	17
a) l'any 1992	
b) l'any 1993	
c) l'any 1994	
d) l'any 1995	
2.7. El Consell fins la quarta renovació (gener 1998)	25
a) l'any 1996	
b) l'any 1997	
2.8. El Consell fins la quinta renovació (juliol 2002)	30
a) l'any 1998	
b) l'any 1999	
c) l'any 2000	
d) l'any 2001	
e) l'any 2002	

1. Introducció

El Consell Valencià de Cultura és una institució consultiva i assessora de la Generalitat Valenciana en les matèries específiques referents a la cultura valenciana, amb la missió de vetlar per la defensa i la promoció dels valors lingüístics i culturals propis de la Comunitat.

Preceptivament és consultat per altres institucions de l'administració en la incoació d'expedients referents al patrimoni cultural valencià. Però igualment pot ser consultat de manera no preceptiva per les mateixes institucions, o també fer-los arribar les seues recomanacions, a iniciativa pròpia o assumint demandes d'entitats o individus civils.

Per tant, actua per mitjà d'informes i dictàmens (sol·licitats per les administracions) i d'informes no sol·licitats elevats en forma de recomanacions, tots ells elaborats per les seues comissions informatives o per ponències puntuals i aprovats i assumits col·legiadament pel Plenari de la institució.

L'acció pública del Consell Valencià de Cultura es concreta, a més, en l'organització de jornades d'estudi de diversos aspectes de la cultura valenciana, i en les seues publicacions divulgatives o d'ajuda a la investigació.

2. Història del CVC

2.1. Visió de conjunt

L'origen del Consell Valencià de Cultura (també CVC) cal buscar-lo en l'article 25 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, Llei orgànica de 1982, on es diu que “una Llei de les Corts Valencianes establirà les funcions, la composició i l'organització del Consell de Cultura, els membres del qual seran elegits per majoria de dos terços de les Corts Valencianes”.

Però és tres anys més tard, el 30 d'octubre de 1985, quan les Corts Valencianes aproven la Llei de creació del Consell Valencià de Cultura, el qual forma part del conjunt de les institucions que constitueixen la Generalitat Valenciana.

No hi ha antecedents en la història estatutària valenciana d'un organisme consultiu de cultura. Els referents consultius cal buscar-los en l'àmbit estatal i en altres comunitats autònomes: Consell d'Estat, Consell Consultiu de Canàries, el de les Balears, el d'Andalusia..., però cap de cultura, tant sols n'hi ha un de semblant a Galícia: el Consello da Cultura Galega.

La primera seu provisional de la institució fou en la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència; la segona, provisional també, a les oficines de l'Arxiu de la Generalitat Valenciana, i la tercera seu, ja definitiva, al palauet de Forcalló, al carrer del Museu, 3, de València.

Encara que la seu oficial del Consell Valencià de Cultura està a la ciutat de València, la institució s'ha reunit en sessió en molts municipis valencians: Castelló de la Plana, Alacant, Morella, Elx, Vilafamés, Xàtiva, Monòver, Peníscola, Oriola...

Els primers membres foren nomenats, per un període de 6 anys, pel Decret 50/1985. La primera renovació de deu dels seus membres es produí tres anys després, i d'onze en la segona, la qual alternança es continuà observant en les successives renovacions.

2.2. Fundació Legal

El Consell Valencià de Cultura forma part de les institucions de la Generalitat Valenciana tal com diu l'article 25 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana –Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana¹.

Títol II. La Generalitat Valenciana Capítol VII. Consell de Cultura

Article 25

Una Llei de les Corts Valencianes establirà les funcions, la composició i l'organització del Consell de Cultura, els membres del qual seran elegits per majoria de dos terços de les Corts Valencianes.

A banda de les institucions matriu de la Generalitat Valenciana com ara les Corts Valencianes, el president de la Generalitat Valenciana i el Govern Valencià o Consell, només el Tribunal de Justícia de la Comunitat Valenciana i el Síndic de Greuges compartixen amb el Consell Valencià de Cultura l'honor d'ésser institucions estatutàries, recollides dins del títol de l'Estatut referit a les institucions de la Generalitat Valenciana.

D'altra banda, la **Disposició Addicional Segona** de l'Estatut d'Autonomia faculta el Govern Valencià i el Consell Valencià de Cultura a emetre informe sobre l'avantprojecte corresponent de la norma estatal que regule la situació de l'Arxiu de la Corona d'Aragó. A l'empara d'aquesta disposició i de la Llei del Consell Valencià de Cultura, aquesta institució va emetre el corresponent informe, aprovat pel Ple en novembre de 1987, relatiu a aquest assumpte.

Tres anys després, desenvolupant allò disposat en l'article 25 de l'Estatut, les Corts Valencianes van aprovar la Llei 12/1985, de 30 d'octubre, del Consell Valencià de Cultura², la qual regula la institució. Mitjançant el Decret 172/1986, de 29 de desembre, del Govern Valencià, es va aprovar el Reglament d'Organització i Funcionament del CVC. Aquest decret fou derogat pel Decret 43/1990, de 26 de febrer, de Presidència de la Generalitat, pel qual s'aprovà el segon Reglament d'Organització i Funcionament del CVC; amb posterioritat, el Decret 55/1993, de 20 d'abril, va aprovar el tercer Reglament del CVC; al capdavant, el Decret 202/1998, de 15 de desembre, del Govern Valencià, aprovà el Reglament d'Organització i Funcionament del CVC³ vigent.

¹ DOGV núm. 74, de 15 de juliol.

² DOGV núm. 302, de 7 de novembre.

³ DOGV núm 3397, de 21 de desembre.

2.3. Constitució del Consell Valencià de Cultura

El 28 de gener de 1986 –tres mesos després de l'aprovació de la Llei del CVC— tingué lloc la sessió constitutiva de la institució. Al Palau de la Generalitat, i amb la presència del Ple del Govern Valencià i altres altes institucions, el Molt Honorable president de la Generalitat Valenciana, Sr. Joan Lerma, nomenà membres del Consell Valencià de Cultura els següents senyors:

- Sr. Juan Gil Albert
- Sr. José Antonio Maravall Casesnoves
- Sr. Vicente Enrique Tarancón
- Sr. Lluís Guarner Pérez
- Sr. José Maria López Piñero
- Sr. Santiago Grisolia García
- Sr. Vicente Aguilera Cerni
- Sr. Manuel Valdés Blasco
- Sr. Francisco Lozano Sanchis
- Sr. Andreu Alfaro Hernández
- Sr. Luis García Berlanga
- Sr. Enric Llobregat Conesa
- Sr. Emilio Giménez Julián
- Sr. Enrique García Asensio
- Sr. Juan Ferrando Badia
- Sr. Vicente Buigues Carrión
- Sr. Pedro Vèrnia Martínez
- Sr. Rafael Ramos Fernández
- Sr. Leopoldo Peñarroja Torrejón
- Sr. Ramón de Soto Arándiga
- Sr. Alberto García Esteve

La composició del CVC havia sigut aprovada per les Corts Valencianes el 27 de novembre de 1986 i sancionada pel Decret 50/1985⁴; posteriorment, mitjançant el Decret 1/1986⁵, de 20 de gener, el president de la Generalitat Valenciana nomenà president del Consell Valencià de Cultura el Molt Il·lustre Sr. Juan Gil-Albert.

El mateix dia, el Ple del CVC trià i nomenà els senyors Andreu Alfaro Hernández i Enric Llobregat Conesa, vicepresident i secretari de la institució. Així, la Comissió de Govern quedava constituïda amb el president, vicepresident i secretari i els següents vocals: Vicente Aguilera Cerni, Juan Ferrando Badia, Vicente Enrique i Tarancón i Rafael Ramos.

⁴ Decret 50/1985, d'onze de desembre, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual són nomenats els membres integrants del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 320, de 19 de desembre).

⁵ Decret 1/1986, de 20 de gener, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual es nomena el Molt Il·lustre Sr. En Juan Gil-Albert, president del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 333, de 27 de gener).

D'altra banda, el Plenari també va nomenà la **Comissió** encarregada de redactar el **Reglament d'Organització i Funcionament** del Consell, amb els senyors membres: Juan Ferrando Badía, Alberto García Esteve, Vicente Aguilera Cerni, Rafael Ramos Fernández, José María López Piñero i Enrique Llobregat Conesa.

La primera seu provisional del CVC foren uns locals cedits per la Conselleria de Cultura, situats en la seua seu a l'avinguda de Campanar de València. El Consell comptava amb despatxos per al president, el secretari i els funcionaris, així com una sala de reunions per a la Comissió de Govern; els Plenaris tenien lloc a la Sala de Junes de la Conselleria.

2.4. El Consell fins la primera renovació (gener 1989)

a) L'any 1986

L'any 1986 –el de constitució del Consell Valencià de Cultura— tingueren lloc vuit sessions plenàries i nou reunions de la Comissió de Govern. Els primers acords i decisions foren, com es lògic, de caire organitzador: elaboració del Reglament d'Organització i Funcionament de la institució amb una comissió *ad hoc* –com s'ha dit en el punt anterior—, creació d'una plantilla de funcionaris al servei de la institució, aprovació d'un projecte de despeses per a l'exercici corrent i un avantprojecte per a l'any següent i establiment del règim d'indemnitzacions per assistències dels consellers.

Així mateix, començaren a arribar les primeres sol·licituds de dictamen: els avantprojectes de Llei de creació de l'IVAM⁶ i l'IVAE⁷ i d'Organització Bibliotecària, peticions dels Ajuntaments d'Elx i Benifaió i excavacions al Pla del Reial a València. D'altra banda, una volta creades les Distincions de la Generalitat Valenciana, el Plenari del Consell –tot complint l'article 5.c de la seua Llei de creació— va proposar com a candidats a les distincions el polígraf castellanenc Sr. Àngel Sánchez Gozalbo i el mestre Sr. Joaquín Rodrigo Vidre, proposades que al capdavant varen ser ateses pel president de la Generalitat.

De cabdal importància són dos informes aprovats pel Plenari del Consell en aquest exercici: en primer lloc, en desembre, s'aprovà el **Reglament d'Organització i Funcionament**⁸ –eina fonamental per al desenvolupament de les comeses de la institució— i en segon lloc, en el mateix plenari es va aprovar l'informe nomenat *El CVC podrà elaborar els informes i dictàmens que considere escaients* –de fet, inclòs en l'articulat del Reglament⁹—, amb el qual el Consell, sempre dins la seua competència com a institució assessora i consultora en matèria cultural, resultava competent per a produir informes per iniciativa pròpia, sense petició prèvia de cap Administració o entitat.

La resta d'informes aprovats pel CVC foren:

- *Informe sobre les excavacions arqueològiques en la Muralla d'Elx.*
- *Informe sobre les restes arqueològiques trobades al Pla del Reial de la ciutat de València.*
- *Dictamen del Ple del CVC sobre els avantprojectes de Llei d'Organització Bibliotecària i de Creació dels ens públics IVAE i IVAM.*

Malauradament, aquell any moriren el Sr. Buigues, el Sr. Maravall i el Sr. Guarner, tots tres membres del Consell.

⁶ Institut Valencià d'Art Modern.

⁷ Institut Valencià d'Arts Escèniques.

⁸ Decret 172/1986, de 29 de desembre, del Govern Valencià pel qual s'aprova el Reglament d'Organització i Funcionament del CVC.

⁹ Article 14 del Reglament de 1986 i article 13 de l'actual Reglament.

b) L'any 1987

Per acord de les Corts Valencianes de 18 de febrer de 1987 i, mitjançant el Decret 10/1987¹⁰, de 5 de març, s'incorporaren al Consell Valencià de Cultura, per a cobrir les vacants, els senyors:

- Sr. Joan Fuster i Ortells
- Sr. José Pérez Gil
- Sr. Vicente Luis Simó Santonja.

El Ple del CVC acordà crear una **comissió d'homenatge** per a cada un dels membres desapareguts l'any anterior, per tal de preparar els actes commemoratius adients. De la Comissió d'Homenatge al Dr. Buigues formaven part els senyors: Santiago Grisolí, Pedro Vernia i José Mª López Piñero. La Comissió d'Homenatge al Sr. Maravall estava formada pels Srs.: Juan Ferrando Badía, Vicente Aguilera Cerni i Enric Llobregat Conesa; per últim, de la Comissió d'Homenatge al professor Lluís Guarner formaven part els Srs: Vicente Aguilera Cerni, Francisco Brines i José Corts Grau.

En el cas del Sr. Maravall, els actes d'homenatge compregueren: un cicle de conferències per tot el territori valencià al voltant del personatge i la seua obra, a més d'una inscripció en la seua casa natal i un bust en la Plaça de Sant Jaume de Xàtiva. Finalment, l'any 1988 el Consell va publicar un llibre dins la seua col·lecció de monografies amb la recopilació de les conferències realitzades¹¹.

L'homenatge al Dr. Buigues consistí en un reunió científica amb dues conferències a càrrec de companys oftalmòlegs del desaparegut doctor, així com el descobriment, per part del Molt Honorable President de la Generalitat Valenciana, d'una placa commemorativa en la seua clínica de Dénia. Posteriorment, l'any 1988, la comissió d'homenatge va decidir editar un llibre sobre els avanços científics produïts en oftalmologia com a reconeixement de la vàlua científica i intel·lectual de l'homenatjat¹².

Quant al Sr. Guarner, diferents autors amics donaren, mitjançant els seus textos, testimoni de la pervivència i el record de l'obra i la figura intel·lectual del professor. Aquestos textos es troben recollits en un llibre publicat pel Consell Valencià de Cultura a l'any 1988 dins la seua col·lecció de monografies¹³.

Aquest any es tractà la comesa que l'Estatut d'Autonomia atribuïx directament al CVC: l'emissió d'un informe preceptiu sobre la norma estatal que regule l'**Arxiu de la Corona d'Aragó**. En setembre es produí la compareixença, davant el plenari de la institució, del Conseller de Cultura, qui informà sobre l'avantprojecte de patronat – l'estat té la titularitat de l'arxiu— posant-lo en relació amb els estatuts d'autonomia de

¹⁰ Decret 10/1987, de 5 de març, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual són nomenats membres del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 544, de 11 de març).

¹¹ *Homenaje a José Antonio Maravall*, "Monografies", Consell Valencià de Cultura, València, 1988.

¹² MENEZO, José Luis (dir. coord.), *Avances en oftalmologia: homenaje al Dr. D. Vicente Buigues*, "Monografies", Consell Valencià de Cultura, València, 1988.

¹³ *Homenatge a Lluís Guarner 1902-1986*, "Monografies", Consell Valencià de Cultura, València, 1988.

les altres Comunitats que tenen competència sobre els fons de l'arxiu: Aragó, Catalunya i Balears. El Ple decidí formar una Comissió per analitzar el projecte esmentat amb els senyors consellers: Juan Gil-Albert (president de la Comissió), Enric Llobregat (secretari), Alberto García, Leopoldo Peñarroja, Vicente L. Simó i Pedro Vernia. L'informe de la Comissió és aprovat en un plenari extraordinari en novembre.

Així mateix, el Consell Valencià de Cultura complix un altre precepte que la seua Llei de creació, en l'article 5.c, li encomana: proposar al President de la Generalitat la distinció de les persones, entitats o institucions que se n'hagen fet mereixedores pel seu treball o la seua dedicació provada a l'estudi, la defensa o la promoció de la cultura valenciana. Així, el Ple proposa com a candidats al Premi de les Lletres de la Generalitat Valenciana els Srs.: Vicente Aguilera Cerni, Francisco Brines i José Corts Grau.

Igualment, el Consell designa la part de vocals que li corresponen en els Consells Rectors de l'IVAM, Biblioteques i IVAE, tal com disposen les Lleis de creació i funcionament d'aquestos organismes.

Respecte a les tasques de funcionament i organització, el Consell continua adoptant decisions en vista a normalitzar el funcionament de la institució: continua la recerca d'una seua acord amb l'entitat de la institució i s'adopta el símbol de la Generalitat Valenciana com a logotip de la institució.

Es creen tres comissions per tractar assumptes importants: una comissió per estudiar la celebració del 750 aniversari de la Conquesta de València, una comissió per estudiar la celebració del V centenari del Descobriment d'Amèrica i per últim, una comissió jurídica per estudiar si el Consell Valencià de Cultura pot o no, fer servir el seu pressupost per restaurar béns artístics.

L'informe més destriable dels emesos per la institució és el referent al Teatre Romà de Sagunt; davant la petició del Conseller de Cultura demanant l'opinió del CVC respecte a l'assumpte el Ple del dia 21 de desembre aprova l'informe nomenat *Sobre la reintegració del Teatre Romà de Sagunt*, elaborat pels senyors membres Enric Llobregat, Rafael Ramos i Emili Giménez.

Els altres informes aprovats pel CVC en aquest exercici són:

- *Informe sobre l'estat actual del Convent de les Clarises d'Elx i les condicions de restauració* –elaborat pel Sr. Antonio J. Serrano Bru.
- *Informe sobre l'antic convent de Mercedaris de Santa Llúcia* –realitzat pel Sr. Rafael Navarro Mallebrera.

c) L'any 1988

Aquest any va ser una mena de presentació del Consell Valencià de Cultura –que aleshores donava les seues primeres passes— davant la societat valenciana; mitjançant el patrocini de dos esdeveniments el Consell es donà a conèixer al poble valencià: en primer lloc el patrocini i celebració a València d'una conferència internacional sobre el projecte genoma humà, i segon, el cicle de conferències que tingué lloc a les tres capitals valencianes al voltant del 750 aniversari de la conquesta de València.

Sota l'impuls del professor Grisolí –aleshores membre del Consell—qui tingué la iniciativa i dissenyà el projecte—, el plenari del Consell Valencià de Cultura, en la seua sessió del 23 de febrer i davant el Molt Honorable President de la Generalitat Valenciana, acordà unànimement patrocinar la celebració de la **Conferència Internacional sobre el Genoma Humà**¹⁴. Així, amb la col·laboració d'altres institucions europees, estatals i valencianes i amb la presidència d'honor de S.M el Rei d'Espanya, es reuniren a València durant els dies 24, 25 i 26 d'octubre, investigadors i científics de diverses nacionalitats. Les ponències i comunicacions que es presentaren, a més de gaudir del màxim nivell i rigor científic, es feren ressò dels aspectes ètics de la investigació i manipulació del genoma humà. Arran de les deliberacions es va aprovar la *Declaración de Valencia sobre el Genoma Humano*, que tingué renom mundial.

El Consell Valencià de Cultura a l'any 1990 arreplegà les ponències i comunicacions que es presentaren, així com la declaració esmentada, en un llibre dins la seua col·lecció de monografies¹⁵.

Quant a la commemoració del **750 aniversari de la conquesta de València** el Ple del Consell aprovà a les acaballes de 1987 la creació d'una comissió *ad hoc* formada pels senyors membres: Vicente Aguilera Cerni (president), Juan Ferrando Badía (secretari), Vicente Enrique i Tarancón, Leopoldo Peñarroja Torrejón, Vicente L. Simó Santonja i Enrique Llobregat Conesa (secretari del Consell). Els treballs de la comissió donaren fruit a la celebració d'un cicle de conferències –que varen abastar diferents aspectes al voltant del tema principal— entre els mesos d'octubre i desembre per part d'especialistes valencians i estrangers. Les conferències tingueren lloc a les tres capitals valencianes i a Paris, a les seus de diferents institucions culturals, com ara: col·legis majors, universitats i societats culturals.

El Consell edità el 1989 dins la seua col·lecció de monografies dos volums amb totes les conferències i ponències realitzades¹⁶.

D'altra banda, en allò que pertoca al funcionament regular de la institució el fet més destriable de l'exercici va ser la **primera renovació** de deu dels membres del Consell –els nous membres prengueren possessió a començaments de l'any 1989—, tot

¹⁴ El nom de la reunió va ser: "Seminario para el desarrollo de la cooperación internacional en el proyecto Genoma Humano".

¹⁵ *El Proyecto del Genoma Humano*. 2ª ed., "Monografies", Consell Valencià de Cultura, València, 1999. 1ª edició (1990).

¹⁶ *En torno al 750 aniversario, antecedentes y consecuencias de la conquista de Valencia*. 2 vols., "Monografies", Consell Valencià de Cultura, València, 1989.

complint la Disposició Transitòria tercera i d'acord amb l'article 8.2 de la Llei de creació del CVC. L'esmentada disposició assenyala que la primera renovació ha de fer-se per sorteig i tres anys després de la sessió constitutiva, observant-se després l'alternància entre la renovació d'onze membres i la de deu cada tres anys. Així, el sorteig es va produir en el plenari del 29 de novembre, cessant els següents senyors membres:

- Vicente, Cardenal Enrique i Tarancón
- José Pérez Gil
- Santiago Grisolí
- Vicente Aguilera Cerni
- Manuel Valdés Blasco
- Enric Llobregat Conesa
- Vicente L. Simó Santonja
- Pedro Vernia Martínez
- Alberto García Esteve

Un altre fet cabdal és la constitució d'una comissió per a la revisió del Reglament del Consell. Es pretén millorar el text actual amb l'experiència dels tres anys de funcionament de la institució, principalment en allò referent als següents aspectes: adequació del text valencià al castellà, garantir l'assistència a les reunions, constitució de la presidència per absència, creació de comissions i l'elecció dels membres de la Comissió de Govern.

S'aprovà l'informe redactat per la comissió *ad hoc* formada pels Srs. membres: Ferrando Badía, García Esteve i Simó Santonja nomenat ***Informe jurídic sobre la modificació del pressupost i sobre la competència del CVC***. La discussió que es produí i, el mateix informe, són cabdals en vista a crear doctrina i delimitar l'àmbit d'actuació del Consell Valencià de Cultura dins la Generalitat Valenciana. La qüestió fonamental que es tractava d'aclarir rau en si el CVC gaudia de competència per fer servir el seu pressupost per a la restauració de béns artístics; l'informe jurídic, tot i afirmar de forma clara la competència del Consell per a no només assessorar, sinó també realitzar plans i programes, admitix que per evitar "qualsevol possible confusió entre la finalitat que ha de dur a termini aquest Consell superior i les que corresponen a d'altres esferes de l'Administració"¹⁷ ha de ser la Conselleria de Cultura, i en el seu cas la d'Economia i Hisenda, les que prioritzen i financen les restauracions.

D'altra banda, el plenari del 22 de març aprovà proposar com a candidats a la Distinció de la Generalitat Valenciana al Mèrit Cultural els Srs.: Juan Gil-Albert i Joan Fuster i Ortells. També es decidí proposar com a candidats al Premi de les Lletres de la Generalitat Valenciana els Srs. Vicente Aguilera Cerni, Xavier Casp i Germà Colon.

¹⁷ Segona part del preàmbul de la Llei de creació del CVC.

2.5. El Consell fins la segona renovació (desembre 1991)

a) L'any 1989

Mitjançant el Decret 1/1989¹⁸, de renovació parcial dels membres del Consell, prengueren possessió en el Ple del 24 de gener, com a membres del Consell Valencià de Cultura, els següents senyors:

- Sr. Tomàs Llorens Serra
- Sr. Enric Llobregat Conesa (reelegit)
- Sr. Arcadi Garcia Sanz
- Sr. Vicente Aguilera Cerni (reelegit)
- Eminència Reverendíssima Vicente Enrique Tarancón (reelegit)
- Sr. Vicente Simó Santonja (reelegit)
- Sr. Pedro Vernia Martínez (reelegit)
- Sr. Germà Colon Doménech
- Sr. Xavier Casp Vercher
- Sr. Ramiro Reig Armero

En la mateixa sessió Plenària són elegits vicepresident i secretari del Consell els senyors membres: Tomàs Llorens Serra i Enric Llobregat Conesa respectivament; com també els senyors vocals de la Comissió de Govern: Vicente, Cardenal Enrique i Tarancón, Rafael Ramos, Vicente Aguilera i Juan Ferrando.

De la mateixa manera són constituïdes les noves comissions de Reglament, del Vè Centenari del Descobriment d'Amèrica, de Promoció Cultural i Llegat Cultural.

El text del nou Reglament del CVC redactat per la comissió *ad hoc* creada el 1988 està enllestit i és aprovat pel plenari del 24 de gener –en una sessió matinal anterior a la sessió de la vesprada, en la qual prenen possessió els nous membres del Consell; l'esmentada comissió accepta els suggeriments de la Generalitat Valenciana i, finalment, transcorregut l'any, és enviat per a la seua publicació a començaments de l'any 1989.

El Conseller de Cultura oferix al Consell dues possibilitats com a seu de la institució: la capella i els locals adjacents a la Conselleria de Cultura i el complex del Carme; aquest últim, tot i ser bellíssim, es massa gran per les necessitats del Consell, per la qual cosa es tria la primera opció. La institució es trasllada, definitivament, en el mes de setembre.

Quant a les propostes de candidats per a diversos premis, resulten elegits:

- Els senyors Vicente Aguilera Cerni i Arcadi Garcia Sanz per al Premi de les Lletres de la Generalitat Valenciana.

¹⁸ Decret 1/1989, de 4 de gener, del president de la Generalitat Valenciana, de renovació parcial dels membres del Consell Valencià de Cultura. (DOGV, núm. 980, de 10 de gener).

- El senyor Juan Gil-Albert per al Premi Príncep d'Astúries de les Lletres i el senyor Eduardo Primo Yufera per a la secció de Ciències del mateix premi.

Front a diverses peticions, el Consell Valencià de Cultura emitix els següents informes:

- Declaració de Bé d'Interés Cultural: el *Jaciment arqueològic de l'Alcúdia d'Elx i el seu museu monogràfic*, el *Jaciment de l'època visigòtica del "Pla del Nadal" de Riba-roja del Túria i l'Antiga Ciutat de Xàtiva*.
- *Les excavacions dels solars del Palau de les Corts Valencianes: antic "Palau dels Borja"*.
- *Informe sobre les Distincions de la Generalitat Valenciana, per encàrrec del Hble. Sr. Antoni Escarré Esteve, Conseller de Cultura, Educació i Ciència*.
- *Proposta d'efemèrides que el Consell Valencià de Cultura eleva a les Corts Valencianes a petició d'aquestes*.

b) L'any 1990

Aquest any renunciaren a la seua condició de membres del Consell els senyors Tomàs Llorens Serra i Andreu Alfaro. Per aquest motiu, les Corts Valencianes aprovaren, en la seua sessió del 7 de març, la Resolució 260/11 per la qual són nomenats membres del Consell Valencià de Cultura els senyors:

- Sr. Vicent L. Montés Penadés
- Sr. Justo Nieto Nieto

La publicació oficial es féu amb el Decret 3/1990, de 15 de març, del President de la Generalitat Valenciana, pel qual es nomenen membres del Consell Valencià de Cultura¹⁹.

La Comissió de Govern aprovà, en la seua sessió del 15 de gener, trametre el text definitiu –aprovat pel Ple en la sessió de 24 de gener de 1989— del nou Reglament del CVC al president de la Generalitat; al capdavant, el **nou Reglament d'Organització i Funcionament** del Consell Valencià de Cultura serà sancionat pel Consell del Govern Valencià i publicat oficialment mitjançant el Decret 43/1990, de 26 de febrer, del Consell de la Generalitat Valenciana²⁰.

Les Corts Valencianes encarreguen al Consell Valencià de Cultura l'elaboració d'un dictamen sobre el *Títol de Príncep de Girona dins el marc de l'antiga Corona d'Aragó*, arran de la intenció, per part de les autoritats reials i de la Generalitat de Catalunya, de investir simbòlicament Felip de Borbó: Príncep de Girona; el plenari del 12 de febrer nomena una comissió *ad hoc* formada pels senyors membres: Vicente Aguilera Cerni (president de la comissió), Enric Llobregat, Xavier Casp, Arcadi García, Pedro Vernia, Vicente L. Simó Santonja, Juan Ferrando i Cardenal Enrique i Tarancón. El dictamen, aprovat pel Ple del 19 de febrer, afirma que el Títol de Príncep de Girona –títol que ostentaven els hereus a la Corona d'Aragó, de manera similar a com el Príncep d'Astúries n'és l'hereu a la corona castellana— igualment com tot allò que concernix a l'antiga Corona d'Aragó, és patrimoni comú de totes les Comunitats Autònomes que formaven part d'aquesta i, conseqüentment, cal comptar amb totes quatre per a l'administració i participació d'aquest llegat històric.

Es rep, també, l'encàrrec de la Directora General de Patrimoni Cultural d'elaborar un informe sobre la Llei Valenciana d'Arxius i sobre la creació del Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó. La Comissió de Govern crea una comissió temporal *ad hoc* per a tractar ambdós temes amb els membres juristes del Consell i presidida pel Sr. Montés.

En el Ple del 28 de maig s'acorda celebrar **sessions del Ple del Consell fora de la ciutat de València**, començant una pràctica que portarà el plenari del Consell Valencià de Cultura per ciutats i pobles de tota la Comunitat; s'aprova començar aquestes visites per les altres capitals de província de la Comunitat Valenciana. Així, el Ple del mes d'octubre, dedicat al 500 Aniversari de la ciutat d'**Alacant** (l'Alacantí), té lloc al Saló de Plens de l'Ajuntament alacantí amb la presència de l'alcalde de la ciutat, Sr. José Luis

¹⁹ DOGV, núm 1268, de 21.03.1990.

²⁰ DOGV, núm 1283, de 11.04.1990.

Lassaleta Cano. Dos mesos després, es reünix el Ple del Consell, amb una taula redona sobre la Universitat com a tema de debat, al Saló de Plens de l'Ajuntament de **Castelló de la Plana** (la Plana Alta) amb la presència de l'alcalde de la ciutat, Sr. Daniel Gozalbo Bellés.

Naix aquest any la **Comissió Científicotècnica**, embrió de l'actual Comissió de les Ciències, de la qual n'és elegit president el Sr. Justo Nieto, aleshores rector de la Universitat Politècnica de València.

Veu la llum, també, la col·lecció "Minor" de llibres del CVC, esdevenint amb el temps una col·lecció emblemàtica en la política de publicacions del Consell amb una oferta de més de cinquanta títols.

D'una altra banda, el Consell s'instal·la provisionalment i, mentre acaben les obres de condicionament de les noves instal·lacions, en uns locals adjacents a l'Arxiu de la Generalitat Valenciana. Per tal de cobrir els murs de la futura sala de reunions del plenari, la Comissió de Govern acorda la compra d'obres pictòriques: es trien obres de Lozano, Michavila, Yturralde i Silva, abastant així, diferents corrents pictòrics com ara el constructivisme, els corrents postmodernistes i el paisatgisme.

El Consell organitzà, del 26 al 29 de novembre al Centre Cultural de la Caixa d'Estalvis a València, unes conferències dedicades a **Sor Isabel de Villena i Joanot Martorell**, amb la presència com a ponents de quatre estudiosos de la història de la nostra llengua, com ara: Germà Colon, Leopoldo Peñarroja, Cardenal Enrique Tarancón i Albert Hauf. Les ponències s'editaren dins la sèrie *Minor* amb el títol *Literatura valenciana del segle XV: Joanot Martorell i Sor Isabel de Villena*²¹.

Per últim, els informes oficials produïts pel Consell Valencià de Cultura davant diverses peticions són:

- Declaració de Bé d'Interés Cultural: *Església de Sant Àngel de Vall d'Uixó*.
- *Dictamen sobre el títol de Príncep de Girona dins el marc de la Corona d'Aragó*.
- *Els recents descobriments medievals d'Elx*.
- *Excavacions arqueològiques de Caramoro*.
- *Informe sobre les Distincions de la Generalitat Valenciana, per encàrrec de l'Hble. Sr. Antoni Escarré Esteve*.
- *Titolaritat i drets de les obres d'artistes valencians que varen participar al pavelló espanyol de París en 1937*.

²¹ COLÓN, Germà, i al., *Literatura valenciana del segle XV: Joanot Martorell i Sor Isabel de Villena*, "Minor", Consell Valencià de Cultura, València, 1990.

c) l'any 1991

L'esdeveniment més important de l'exercici es produí a l'acabament de l'any amb la **segona renovació parcial** dels membres del Consell; concretament, en desembre, mitjançant del Decret 18/1991²², varen ser nomenats membres del Consell els següents senyors:

- Sr. Emili Beüt i Belenguer
- Sr. José Boronat Gisbert
- Sr. Juan Ferrando Badía
- Sr. Joan Fuster i Ortells
- Sr. Enrique García Asensio
- Sr. Luis García Berlanga
- Sr. Armando García Rodríguez
- Sr. Juan Gil-Albert
- Sr. Francisco Michavila Pitarch
- Sr. Justo Nieto Nieto
- Sr. Rafael Ramos Fernández

Prèviament, la Comissió de Reglament havia redactat un informe per aclarir alguns punts dubtosos al voltant de la renovació, com ara: la primera renovació havia de fer-se als tres anys comptants des de la sessió constitutiva del Consell –28 de gener de 1986—, la segona renovació tindria lloc als sis anys des de l'esmentada sessió constitutiva, i finalment, els membres que hagen sigut nomenats en substitució d'un altre –per renúncia, defunció, etc.— cessen quan li pertoca a la persona substituïda.

El Ple del Consell Valencià de Cultura nomena com a candidats a diferents premis els següents senyors:

- Premi Príncep d'Astúries de les Lletres, de les Ciències i de les Arts, respectivament: Sr. Juan Gil-Albert, Sr. Primo Yúfera i Sr. Furió.
- Premi de les Lletres de la Generalitat Valenciana, el Sr. Juan Ferrando Badía.

El 12 de febrer tingué lloc un concert **homenatge a Miguel Hernández** al Palau de la Música de València amb direcció de les peces musicals, de diferents autors, per part del senyor membre del Consell: Enrique García Asensio, i narració dels poemes per part del senyor Antonio Ferrandis; després, per iniciativa de la Comissió de Promoció Cultural, es va editar un disc compacte amb el material de l'acte.

L'11 de juny es va presentar formalment, a l'Hotel Astoria de València, la col·lecció “**Minor**” del Consell Valencià de Cultura, amb els sis primers números:

²² Decret 18/1991, de 16 de desembre, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual es procedix a la segona renovació parcial del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 1701, de 21.01.1992).

- *El yacimiento arqueológico de la Alcudia de Elche*. Rafael Ramos.
- *La Lonja*. Salvador Aldana
- *Els pelegrins de les Useres*. Àlvar Monferrer.
- *La “Junta de Murs i Valls”*. *Historia de las obras públicas en la Valencia del Antiguo Régimen*. Siglos XIV-XVIII. Vicente Meliό.
- *Real Colegio y Museo del Patriarca*. Fernando Benito
- *Literatura valenciana del segle XV: Joanot Martorell i Sor Isabel de Villena*. Germà Colón, Leopoldo Peñarroja, Cardenal Enrique i Tarancón i Albert Hauf.

La col·lecció “Minor” és una mena de senyera de la política de publicacions del Consell Valencià de Cultura. La seua concepció original com a format on recollir, tal com diu el seu nom, obres curtes però rigoroses, s’ha mostrat vigent fins hui, comptant, ara per ara, amb prop de seixanta títols, alguns, amb dues edicions. El format esmentat: llibres senzills, amb disseny homogeni i baix preu, tot sense oblidar el rigor i la qualitat literària i científica, ha permés d’arreglar un ventall de temàtiques i autors diversos, conformant un referent inequívoc com a pionera en la creació d’una bibliografia bàsica sobre temes valencians. El Consell Valencià de Cultura, com a màxima instància cultural pública valenciana va comprendre ben prompte que calia posar a disposició de la societat valenciana una sèrie de textos bàsics sobre la cultura del nostre país, textos que, tal volta, no hagueren pogut ser publicats pel sector privat; així, com a col·lecció oberta abasta temàtiques tan diverses com ara: patrimoni arquitectònic, arqueològic, pictòric, i immaterial, tradició religiosa, literatura, medi ambient, historiografia, dret i gastronomia.

El Consell celebrà dues sessions plenàries fora de la seua seu oficial, concretament, el Ple del 24 de setembre té lloc a **Peníscola** (el Baix Maestrat) i el del 7 de desembre a **Vilafamés** (la Plana Alta), coincidint amb el centenari de la Carta Puebla i la reobertura del Museu d’Art del poble.

Finalment, els informes oficials aprovats pel Consell Valencià de Cultura al llarg d’aquest any, són:

- Declaració de Bé d’Interés Cultural:
 - *Informe a favor del conjunt de restes d’època visigòtica. Entre ells una basílica y les possibles restes d’un baptisteri, així com la capella nomenada “Càrcer de Sant Vicent”, situades a la Plaça de l’Almoina de la ciutat de València.*
 - *Informe sobre el pantà de Tibi.*
- *Informe sobre el topònim Orpesa/Oropesa.*

2.6. El Consell fins la tercera renovació (novembre 1995)

a) L'any 1992

Tal com s'havia dit en el punt anterior, en la sessió del Ple del 28 de gener tingué lloc la presa de possessió dels nous membres i el sorteig per a conformar les noves comissions. Abans, havia segut nomenat mitjançant el Decret 2/1992, de 23 de gener, del President de la Generalitat Valenciana²³, **president del CVC el Sr. Juan Gil-Albert**. Foren elegits com a vicepresident i secretari del Consell els Srs. Vicente Aguilera Cerni i Enric Llobregat Conesa respectivament; així, la Comissió de Govern va quedar conformada amb el president, vicepresident i secretari anteriors i amb els Srs.: Vicente, Cardenal Enrique i Tarancón, Rafael Ramos Fernández, Juan Ferrando Badía i Vicente Montés Penades com a vocals. Al mateix Plenari tingueren lloc també les eleccions per conformar les comissions següents:

- Comissions permanents: Comissió de Promoció Cultural, Comissió de Llegat Històric i Artístic i Comissió Jurídica i d'Interpretació Reglamentària.
- Comissions temporals: Comissió de Ciència i Tecnologia, Comissió d'Arxius, inclòs el de la Corona d'Aragó i Comissió del Vè Centenari del descobriment d'Amèrica.

El Consell Valencià de Cultura va quedar conformat pels següents senyors:

- Sr. Juan Gil-Albert (president)
- Sr. Vicente Aguilera Cerni (vicepresident)
- Sr. Enric Llobregat Conesa (secretari)
- Sr. Emili Beüt i Belenguer
- Sr. José Boronat Gisbert
- Sr. Xavier Casp Vercher
- Sr. Germà Colón Doménech
- Eminència Reverendíssima Sr. Vicente, Cardenal Enrique i Tarancón
- Sr. Joan Fuster i Ortells
- Sr. Juan Ferrando Badía
- Sr. Enrique García Asensio
- Sr. Luis García Berlanga
- Sr. Amando García Rodríguez
- Sr. Arcadi García Sanz
- Sr. Francesc Michavila Pitarch
- Sr. Vicente L. Montés Penadés
- Sr. Justo Nieto Nieto
- Sr. Rafael Ramos Fernández
- Sr. Ramiro Reig Armero
- Sr. Vicente L. Simó Santonja
- Sr. Pedro Vernia Martínez

²³ DOGV, núm. 1171, de 28.01.1992.

L'any es va caracteritzar pel fet luctuós de la mort del Sr. Joan Fuster i Ortells. El Consell homenatjà l'escriptor suecà amb la publicació, el 1994, del llibre: *Homenatge a Joan Fuster*²⁴; coordinat per Josep Iborra, arreplega vint-i-dos assaigs d'especialistes reconeguts sobre l'obra i la influència cívica del membre del Consell.

El plenari del mes de juny tingué lloc a la ciutat d'Ontinyent (la Vall d'Albaida) i, fruit d'aquest encontre, el Consell, amb la col·laboració de l'ajuntament, edità el 1994 un disc compacte: *Gomis, cançons romàntiques. 1791-1836* amb les obres del compositor Josep Melcior Gomis; i, el 1996, el *Cançoner musical d'Ontinyent*²⁵, edició facsímil del cançoner copiat el 1645 pel capellà ontinyentí Baltasar Ferriol.

El 18 de febrer tingué lloc al Palau de la Música de València un concert **homenatge al Mestre Joaquín Rodrigo** amb motiu del seu noranta aniversari. L'Orquestra Simfònica de València dirigida pels mestres Manuel Galduf i Enrique García Asensio – membre del Consell Valencià de Cultura— interpretà les peces del mestre saguntí: *Per la flor del lliri blau*, *Concierto de estío para violín y orquesta* –amb el violí de Agustín León Ara—, *Tres villancicos*, *Cuatro madrigales amatorios*, *Cántico de la esposa* –amb la mezo-soprano Teresa Berganza— i, *A la busca del más allá*. El concert es troba enregistrat en un disc compacte amb els textos de les peces, editat pel Consell.

Aquest any veu la llum –per iniciativa de la Comissió de Promoció Cultural— la col·lecció de publicacions del Consell “**Els quatre vents**”, dedicada a difondre l'obra poètica dels autors valencians, amb els següents volums: *Antologia poètica de Vicente Gaos* (amb selecció d'Enriqueta Ariño i pròleg de Jaime Siles), *Antologia poètica de Bernat Artola Tomàs* (amb selecció i pròleg de Lluís B. Messeguer), *Antologia poètica de Xavier Casp* (amb selecció i pròleg de Joan Salvador López i Verdejo) i *Antologia poètica de Tomás Segovia. Huesped del tiempo*. Els llibres de la col·lecció estan dedicats a la poesia de: Francisco Brines, Vicent Andrés Estellés, Maria Beneyto, Juan Gil-Albert, Carles Salvador, Miquel Duran de València, Joan Valls Jordà, Francesc Almela i Vives, Carmelina Sánchez Cutillas, Jaume Bru i Vidal,

La **Comissió del Vè Centenari del descobriment d'Amèrica**, creada el 1989, finalitza els seus treballs; fruit d'aquests treballs són els llibres publicats pel Consell: *Huella de América en España*²⁶, de diversos autors i *Iconografía del descubrimiento de América*²⁷, de José Luis Morales i Marín.

El Ple del Consell va triar els escriptors valencians: Vicente Muñoz Puelles i Manuel Vicent com a candidats al Premi de les Lletres de la Generalitat Valenciana.

Per últim, els informes elaborats pel Consell en l'any 1992, són els següents:

²⁴ IBORRA, Josep (coord.), *Homenatge a Joan Fuster*, “Monografies”, Consell Valencià de Cultura, València, 1994.

²⁵ CLIMENT, Josep (pròleg), *Cançoner musical d'Ontinyent*, “Monografies”, Consell Valencià de Cultura, València, 1996.

²⁶ *Huella de América en España*, “Monografies”, Consell Valencià de Cultura, València, 1993.

²⁷ MORALES i MARIN, José Luis, *Iconografía del descubrimiento de América*, Consell Valencià de Cultura, 1992.

- *El nom valencià d'Alberich.*
- *Informe sobre observaciones realizadas por el CVC al anteproyecto de Ley del Patrimonio cultural valenciano.*
- *Informe sobre la declaración de BIC de seis zonas del casco urbano de la ciudad de Valencia.*
- *Informe sobre la iglesia de Santa María y la villa de Ontinyent*
- *Informe sobre la denominació d'Alberic i Alberique.*

b) L'any 1993

A nivell intern, el fet més destriable és l'aprovació de la nova redacció del **Reglament d'Organització i Funcionament** del Consell, elaborat per una comissió *ad hoc* i, aprovat mitjançant Decret²⁸ del Govern Valencià en el mes d'abril.

En el mes d'agost morí el Sr. Emili Beüt i Belenguer, membre del Consell. L'homenatge de la institució envers aquest personatge es féu en forma de reedició, el 1994, dels seus volums sobre els rius valencians publicats entre els anys 50 i 57 per l'editorial Torre, amb el nom: *Camins d'Argent*²⁹.

Aquest any també morí el poeta **Vicent Andrés Estellés**; el Consell Valencià de Cultura homenatjà la figura de l'escriptor burjassoter amb la presentació en el mes d'abril, al Saló Daurat del Palau de la Generalitat i amb la presència del Molt Hble. President, Sr. Joan Lerma, de la seua publicació *Antologia poètica de Vicent Andrés Estelles*³⁰.

D'altra banda, el Consell publicà, dins la seua col·lecció Monografies, els quatre volums del *Estudio sobre el Estatuto Valenciano*³¹ coordinat pel catedràtic i membre del Consell, Juan Ferrando Badía; l'obra, integrada per col·laboracions de diversos professors de les Universitats valencianes, està concebuda com a instrument de coneixement de la naturalesa política i jurídica del nostre autogovern. Els quatre volums són: *El proceso autonómico, Instituciones autonómicas de la Comunidad Valenciana, Las competencias de la Generalitat y sus recursos i Derechos constitucionales y sistemas de relaciones*.

Una de les primeres aportacions de la Comissió de les Ciències fou la publicació de dos volums sobre l'estat de la ciència i la tecnologia en la nostra comunitat. La publicació dirigida pel professor Justo Nieto, aleshores membre del Consell i rector de la UPV, i nomenada *Ciencia y Tecnología en la Comunidad Valenciana*³², arreplega articles de diversos especialistes valencians sobre cultura científica, matemàtiques, física, bioquímica, activitat tecnològica, bioenginyeria, ordenació del territori i telecomunicacions, entre altres.

Els informes aprovats pel Ple del Consell són:

- *Informe sobre la denominació de Torís i Turís.*
- *Informe sobre el yacimiento arqueológico de Corral de Saus.*
- *Informe sobre el color azul de la bandera de la Comunitat Valenciana i Informe sobre la especificación del color azul de la bandera de la Comunitat Valenciana.*

²⁸ Decret 55/1993, de 20 d'abril, del Govern Valencià, pel qual se fa una nova redacció al Reglament d'Organització i Funcionament del Consell Valencià de Cultura. (DOGV, núm. 2236, de 28.03.1993).

²⁹ *Camins d'argent: Homenatge a Emili Beüt*, "Monografies", Consell Valencià de Cultura, València, 1994.

³⁰ PÉREZ MONTANER, Jaume (selecc. i pròleg), *Antologia poètica de Vicent Andrés Estellés*, "Els Quatre Vents", Consell Valencià de Cultura, València, 1993.

³¹ FERRANDO BADÍA, Juan (coord.), *Estudio sobre el Estatuto Valenciano*, 4 vols, "Monografies", Consell Valencià de Cultura, València, 1993.

³² NIETO, Justo (coord.), *Ciencia y tecnología en la Comunidad Valenciana*, 2 vols, "Monografies", Consell Valencià de Cultura, València, 1993.

- *Informe sobre el topònim Borriana i Burriana.*
- *Informe sobre el topònim Vilanova de Castelló- Castelló de la Ribera.*
- *Informe sobre el topònim Alqueria d'Asnar.*

c) L'any 1994

Aquest any es caracteritzà per la mort, el 3 de juliol del president del Consell, Sr. **Juan Gil-Albert** i, el 29 de novembre del Cardenal Enrique i Tarancón. En substitució del Sr. Gil-Albert, va ser nomenat president en funcions –fou nomenat definitivament president del Consell Valencià de Cultura en abril de 1995— el Sr. Vicente Aguilera Cerni, fins aleshores vicepresident del Consell.

El Consell Valencià de Cultura homenatjà la figura de Juan Gil-Albert amb la publicació, el 1996, dels tres primers llibres de poesia que l'escriptor alcoià va escriure durant la Guerra Civil; l'obra, anomenada *Primera Obra Poética 1936-1938*³³, inclou: *Misteriosa presencia*, evocació i exploració de la sensualitat, *Candente horror*, llibre de compromís amb la causa republicana i, *Son nombres ignorados*, mena de síntesi epicolírica. A més, el Consell ja havia editat el 1993 dins la mateixa col·lecció: *Antología Poética de Juan Gil-Albert*³⁴, amb selecció i pròleg de Guillermo Carnero.

En març s'incorporaren al Consell el senyor Emili Marín Soriano i la senyora Pilar Faus Sevilla, en substitució dels desapareguts Emili Beüt i Joan Fuster. Finalment, en octubre dimitix el senyor Pedro Vernia.

L'únic informe aprovat pel Consell durant aquest any fou: *Sobre la Carta Europea de les Llengües Regionals i Minoritàries*, elaborat per una comissió *ad hoc*. En ell, el Ple insta el Govern espanyol a subscriure i ratificar l'instrument promogut pel Consell d'Europa amb la finalitat de promoure i protegir les llengües minoritàries europees, tot incloent el valencià.

El 29 de març tingué lloc, a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Xàtiva, la presentació del llibre *Homenaje a Ribera*³⁵, en coedició amb l'Ajuntament xativí, per commemorar el IV aniversari del naixement del pintor.

Durant els dies 3, 4 i 5 de maig tingueren lloc al Palau de la Música de València les **I Jornades sobre Cultura en la Comunitat Valenciana**; organitzades pel Consell Valencià de Cultura com a fòrum d'anàlisi de la situació de la cultura valenciana, comptaren amb ponències de destacades personalitats dividides en quatre àmbits: arts escèniques i visuals; música; ensenyament, joventut i esports; i publicacions, arxius i biblioteques. Els textos de les ponències i comunicacions presentats es publicaren en un llibre³⁶.

El 28 de setembre tingué lloc, al Palau de la Generalitat Valenciana, la presentació dels llibres homenatge a Emili Beüt i a Joan Fuster, tots dos membres del Consell, desapareguts el 1992 i el 1993, respectivament. A l'acte assistiren, a més del president de la Generalitat i el president del Consell Valencià de Cultura, Sr. Vicente Aguilera, nombroses personalitats del món polític i cultural valencià.

³³ GIL-ALBERT, Juan, *Primera Obra Poética 1936-1938* (intr. Pedro J. de la Peña) "Els Quatre Vents", Consell Valencià de Cultura, València, 1996.

³⁴ *Antología poética de Juan Gil-Albert*, (selecc. Guillermo Carnero) "Els Quatre Vents", Consell Valencià de Cultura, València, 1993.

³⁵ *Homenaje a Ribera*, (diversos autors), Consell Valencià de Cultura, València, 1994.

³⁶ *I Jornades sobre Cultura en la Comunitat Valenciana*, Consell Valencià de Cultura, València, 1994.

d) L'any 1995

En el mes d'abril és nomenat **president** del Consell el fins ara president en funcions, Sr. **Vicente Aguilera Cerni**³⁷. També, es produïx a l'acabament de l'any la **tercera renovació** de membres del Consell; mitjançant el Decret 25/1995³⁸, són nomenats nous membres els senyors:

- Luis Prades Perona
- Ramón de Soto Arándiga
- Manuel Bas Carbonell
- Ricardo Bellveser Icardo
- Ferran Torrent Llorca
- José Morera Buelti
- Amadeu Fabregat Máñez
- Vicente Aguilera Cerni
- Vicent Àlvarez Rubio
- Xavier Casp Vercher
- Santiago Grisolia.

Quant al funcionament intern del Consell, el fet més destriable és la creació d'una ponència per a redactar un nou Reglament de funcionament de la institució i el naixement de la Comissió de les Arts i de la Comissió de les Ciències.

En el mes de juny la coordinadora cívica “Salvem el Botànic, recuperem ciutat” presenta una petició perquè el Consell es pronuncie sobre el projecte de construcció de tres edificis en el solar vulgarment conegut com “dels Jesuïtes”, en la ciutat de València. El Ple del 27 de juny aprova un text refós dels informes elaborats per les comissions de Llegat i Promoció Cultural sobre l'assumpte; amb el títol *Dictamen sobre l'impacte ambiental, urbanístic i històric-artístic produït per les edificacions projectades per al solar vulgarment conegut com dels Jesuïtes*, el Consell considera negatiu el projecte per una sèrie de motius: l'impacte ambiental potencial sobre el Jardí Botànic – un dels més importants d'Europa i Bé d'Interés Cultural—, l'afectació de l'església de Sant Miquel i Sant Sebastià, també BIC i, en conjunt, pel trencament paisatgístic que suposa el projecte sobre la imatge i la fisonomia del Centre Històric de València.

Altres informes aprovats pel Consell en aquest any són:

- *Sobre el topònim de Montaverner.*

Aquest any es publica en coedició amb les Corts Valencianes i amb motiu de la remodelació del vell palau dels Borja en València, *El Palau de les Corts*³⁹ ; amb la contribució de diversos especialistes en història de l'art, arquitectura, geografia,

³⁷ Decret 8/1995, de 18 d'abril, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual es nomena president del Consell Valencià de Cultura el Sr. Vicente Aguilera Cerni. (DOGV núm. 2500, de 4 de maig).

³⁸ Decret 25/1995, de 2 de novembre, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual es nomenen membres del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 2619, de 6 de novembre).

³⁹ *El Palau de les Corts*, (diversos autors), Consell Valencià de Cultura, 1995.

arqueologia i història del dret, l'obra és una retrospectiva de les diverses èpoques de la història valenciana a través de l'evolució de l'edifici; així, es tracta d'un llibre d'arquitectura i alhora de arqueologia, d'història dels Borja i d'història de les institucions d'autogovern valencianes.

L'onze de juny té lloc, al Saló de Plens de l'Ajuntament d'Elx, la presentació del llibre *El Còdex d'Elx*⁴⁰ publicat en coedició amb l'ajuntament elxà. El llibre és, realment, el Llibre dels privilegis d'Elx i recull documentació dels segles XIII i XIV de diversos monarques i regents des d'Alfons X de Castella a Jaume II. Articulat en dues parts, la primera arreplega còpies de privilegis dels reis de Castella i de la Casa de Manuel, senyors d'Elx, i la segona, documents de Jaume II, còpies dels originals conservats a l'arxiu d'Oriola, que corresponen a l'època d'incorporació de la ciutat al Regne de València.

⁴⁰ CABANES Mª Luisa, (editora), *El Còdex d'Elx*, "Monografies", Consell Valencià de Cultura, València, 1995.

2.7. El Consell fina la quarta renovació (gener 1998)

a) l'any 1996

Pel Decret 1/1996⁴¹ s'acorda el cessament del president del Consell, Sr. Vicent Aguilera Cerni i, pel Decret 2/1996⁴² es nomena **president** del Consell Valencià de Cultura, el Sr. **Santiago Grisolia**.

El 26 de desembre s'incorporen, per a substituir els senyors Juan Ferrando Badía i Francesc Michavila Pitarch —els quals presenten la dimissió per atendre altres tasques—, els senyors Jordi García Candau i Leopoldo Peñarroja Torrejón.

La primera acció de la Comissió de les Arts, en el seu primer any d'activitat, és l'organització d'una exposició homenatge a la desapareguda Sala Mateu, de València, que acollí, de 1941 a 1972, les propostes més innovadores dels nostres artistes plàstics. Homenatge personificat en els prop de tres-cents artistes que van exhibir les seues obres a la sala al llarg dels trenta anys d'existència, i sobretot, en la figura del ceramista **José Mateu**, qui amb el seu esforç i el seu treball féu possible, des de la saleta del carrer Pintor Sorolla, que l'art valencià gaudisca del nivell i grau de maduresa que ara té.

L'exposició, amb la col·laboració del Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana, la Conselleria de Cultura i l'Ajuntament de València, tingué lloc en les Reials Drassanes de València del 22 de juny al 31 d'agost de 1998. Amb el títol *Desde Sala Mateu: Homenaje a José Mateu*, albergà prop de cent obres de cinquanta artistes que en el seu moment varen penjar els seus quadres en la sala Mateu, entre altres: Andreu Alfaro, Manuel Boix, Manuel Gil, Genaro Lahuerta, Francisco Lozano, Joaquín Michavila, Luis Prades —aleshores, president de la Comissió de les Arts—, Eusebio Sempere i José María Yturralde.

El mateix any 1998, es publicà un llibre⁴³ sobre l'exposició, amb els quadres exposats, les biografies dels artistes, i escrits i fotografies sobre José Mateu i la seua saleta d'exposicions.

Durant els dies 8, 9 i 10 de febrer tingueren lloc en la seu valenciana de la Universitat Internacional Menéndez Pelayo les II Jornades sobre Cultura en la Comunidad Valenciana, organitzades per la Comissió de Promoció Cultural del Consell Valencià de Cultura i dedicades a les **Biblioteques, Arxius i Centres de Documentació**, comptaren amb conferències, ponències i comunicacions de nombrosos especialistes. Tots aquestos documents quedaren arreplegats en un llibre⁴⁴ publicat pel Consell en l'any 1997.

⁴¹ Decret 1/1996, de 5 de febrer, del president de la Generalitat Valenciana, s'acorda el cessament del president del Consell Valencià de Cultura, Sr. Vicent Aguilera Cerni. (DOGV núm. 2683, de 7 de febrer).

⁴² Decret 2/1996, de 5 de febrer, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual nomena president del Consell Valencià de Cultura el Sr. Santiago Grisolia García. (DOGV núm. 2683, de 7 de febrer).

⁴³ *Desde Sala Mateu: Homenaje a José Mateu*, Generalitat Valenciana, Consell Valencià de Cultura, València 1998.

⁴⁴ *II Jornades sobre cultura en la Comunitat Valenciana. Biblioteques, Arxius i Centres de documentació*. (2.vols). Consell Valencià de Cultura, València, 1997.

El Ple del mes de juny, amb caràcter extraordinari, tingué lloc al Palau de la Generalitat Valenciana presidit pel president de la Generalitat, Sr. Eduardo Zaplana, qui manifestà la seua voluntat i la del seu govern de dotar el Consell Valencià de Cultura d'un major protagonisme en la definició de la política cultural de la Generalitat. En aquest sentit, expressà el seu desig de participació del CVC en la elaboració d'un "llibre blanc sobre la cultura valenciana", tal com demanava l'òrgan consultiu en el seu document: Observacions i Recomanacions, annex de la memòria anual. D'altra banda, el president anuncià que la seua definitiva del Consell Valencià de Cultura s'ubicaria en el Palau de Forcalló de València, les obres de remodelació del qual començarien de seguida.

En aquesta mateixa sessió el Ple del Consell aprova, per unanimitat, la seua adhesió a la proposta perquè el Palmerar d'Elx siga declarat per la UNESCO, Patrimoni de la Humanitat.

Igualment, el Ple del mes de desembre tingué lloc a la Llotja dels Mercaders de València com a celebració per la recent declaració de l'edifici gòtic Patrimoni de la Humanitat.

Els informes aprovats pel Ple del Consell durant l'any 1996 són els següents:

- *Sobre el futur del jardí zoològic de València.*
- *Sobre el término "Levante".*
- *Sobre el toponímic Llucena del Cid – Llucena.*
- *Sobre el convent de la Trinitat de València.*
- *Sobre la declaració de BIC de l'església de Nostra Senyora de l'Assumpció de Vistabella.*
- *Sobre la declaración de BIC de la catedral de Santa María de Segorbe.*

b) L'any 1997

L'any 1997 suposa un punt d'inflexió en la història del Consell ja que en el mes de setembre es rep, per part del president de la Generalitat i per part del president de les Corts Valencianes, l'encàrrec de **dictaminar** amb visió històrica i científica sobre **qüestions lingüístiques**; així, el Consell té davant seu la tasca més important que li ha sigut encomanda d'ençà que fou creat en l'any 1985.

Es convoca un Plenari extraordinari el 8 d'octubre per a interpretar l'encàrrec i debatre l'estratègia de treball. En aquesta reunió, el Consell aprova que la Comissió de Govern, aleshores constituïda pels senyors: Santiago Grisolia (president), Manuel Bas Carbonell (vicepresident), José Morera Buelti (secretari), Ricardo Bellveser Icardo, Vicent Àlvarez Rubio, Xavier Casp i Vercher i Ferran Torrent i Llorca, es constituïska en ponència i elabore un Pla de Treball.

El Ple del Consell del 22 de desembre aprova per unanimitat el **Pla de Treball** presentat per la ponència, que inclou contactes amb Universitats, entitats, institucions, associacions culturals, grups polítics etc. Concretament, es pretén consultar:

- a. Universitats: les cinc Universitats de la Comunidad Valenciana
- b. Entitats culturals d'àmbit valencià: Lo Rat Penat, Real Academia de Cultura Valenciana, Fundació Huguet, Societat Castellonenca de Cultura, Fundació Ausiàs March.
- c. Entitats culturals comarcals: Instituto de Cultura Juan Gil-Albert, Institut d'estudis comarcals de la Marina Alta, Centre d'estudis Contestans, CEIC Alfons el Vell, Institut d'estudis comarcals de l'Horta Sud, Associació Borrianenca de Cultura.
- d. Altres entitats: Consell Episcopal, Consell Jurídic Consultiu, Síndic de Greuges, Fundació Miguel Hernández, Institut d'estudis valencians, Asociación para la defensa de los intereses alicantinos, Associació cultural Cardona Vives, Associació d'escriptors en llengua valenciana, Taula valenciana d'autors teatrals, Associació cultural Amics de la Real Academia de Cultura Valenciana, Comitè per a la promoció lingüística i cultural de l'idioma valencià, Patronato Histórico Artístico cultural d'Elig, Grup Cultural Ilicita Regne de Valencia, Amunt el Cor.

Entre els mesos d'octubre i desembre ja s'han mantingut converses amb: l'Església, Lo Rat Penat, Esquerra Unida, els rectors de les Universitats de València i Jaume I de Castelló, Joventut Valencianista, el GAV, el Col·legi de Metges, la Federació d'Escoles en valencià, la Societat Castellonenca de Cultura, el Cercle d'Empresaris, l'Institut d'Estudis Catalans, el Sindicat de treballadors de l'ensenyament del País Valencià, la Mesa per l'ensenyament del valencià i la Societat Valenciana de Psicologia.

El Consell continuà els seus treballs sobre aquest assumpte durant el 1998 amb l'aprovació en juliol del Dictamen sobre la llengua, fonament per a la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (veure punt c d'aquest capítol).

D'altra banda, el Consell continuà amb la seua activitat "normal"; així, fruit del protocol signat entre el Consell Valencià de Cultura i la Conselleria de Cultura per a la

celebració de l'any **Ausiàs March** –commemoració oficial del sis-cents aniversari del naixement del poeta—, el Consell organitzà un concurs restringit sobre una biografia del poeta beniarjoter; l'obra guardonada amb la publicació fou: *Ausiàs March i la València del Segle XV (1400-1459)* de Jaume Chiner⁴⁵. Dos anys abans, el Consell havia publicat una reproducció de l'obra esgotada del barceloní Amadeu Pagès⁴⁶, treball fonamental i encara vigent, tot i ser escrit a començaments de segle, sobre el poeta valencià més universal.

El 10 de març es presentà, en l'Ajuntament de Borriana, el llibre homenatge⁴⁷ del Consell al Cardenal Tarancón –membre fundador del CVC. L'obra recull escrits sobre el cardenal de diversos autors, entre els quals figura Emili Marín, antic membre del Consell i, un ventall de textos del cardenal, des de discursos com “Homilía en la coronación de Juan Carlos”, fins els escrits sobre temes valencians, publicats anteriorment en llibres de Consell.

Entre els dies 22 i 24 d'abril tingueren lloc en la Universitat Politècnica de València les **III Jornades sobre cultura en la Comunitat Valenciana**, dedicades monogràficament al “**Canvi cultural en la Comunitat Valenciana**”. Al llarg dels tres dies, els experts presentaren les seues comunicacions agrupades en quatre apartats: “Nous models de vida i relació. Malalties emergents”, “Els conflictes culturals com a factors de canvi”, “Impactes social dels nous estils de vida” i “Immigració i racisme. Convivència i solidaritat”. La conferències d'inauguració i cloenda foren a càrrec del filòsof Xavier Rubert de Ventós i del teòleg Enrique Miret Magdalena, respectivament.

El mateix any, els dies 11 i 12 de desembre, es celebraren en la Universitat Internacional Menéndez Pelayo, les **IV Jornades de Cultura en la Comunitat Valenciana**, organitzades pel Consell i amb el títol “**La ciutat com a espai ecològic**”. Al llarg de les diferents comunicacions presentades, els participants tractaren d'analitzar el medi urbà actual –medi humà actual per excel·lència— amb les seues potencialitats i problemàtiques, tant des del punt de vista de les ciències naturals com des de la perspectiva de les ciències socials, servint-se, també, de la disciplina que connecta ambdues famílies de ciències: l'ecologia. El Consell arreplegà les ponències presentades en un publicació⁴⁸.

En aquest any, el Consell té cinc sessions Plenàries fora de la seua seu. En gener el Consell visita **Oriola** (el Baix Segura) i celebra el Ple a la Sala de l'Oriol del consistori oriolà amb la presència del seu alcalde, Sr. José Manuel Medina. En juny el Ple es celebra en el **Palau de la Generalitat Valenciana**, presidit pel Molt Hble. President. L'últim trimestre de l'any el Consell visita les tres capitals de la Comunitat: en octubre, celebra el Ple en l'Ajuntament de **Castelló de la Plana**, amb la presència del seu alcalde, Sr. José Luis Gimeno; en novembre visita **Alacant** i celebra el Ple a l'Ajuntament

⁴⁵ CHINER GIMENO, Jaume, *Ausiàs March i la València del segle XV (1400-1459)*, Consell Valencià de Cultura, València, 1997.

⁴⁶ PAGÈS, Amadeu, *Les obres d'Auzias March: edició crítica*, (2 vols), Consell Valencià de Cultura, València, 1995.

⁴⁷ *Homenaje al Cardenal Tarancón, 1907-1994*, (Diversos autors), “Monografies”, Consell Valencià de Cultura, València, 1997.

⁴⁸ *IV Jornades de Cultura en la Comunitat Valenciana: “La ciutat com a espai ecològic”*, (Diversos autors), Consell Valencià de Cultura, València, 1997.

alacantí amb la presència del seu alcalde, Sr. Luis Díaz i, finalment, en el mes de desembre el Consell es desplaça a l'Ajuntament de **València** on celebra la seua sessió plenària amb la presència de l'alcalde, Sr. Rita Barberà.

Els informes aprovats pel Consell durant l'any 1997 són els següents:

- *Sobre l'avantprojecte de Llei de Patrimoni Cultural Valencià.*
- *Sobre el patrimoni monumental d'Oriola.*
- *Sobre el projecte de construcció d'un edifici d'investigació i extensió cultural pertanyent al Jardí Botànic de València.*
- *Sobre els avantprojectes de Llei Valenciana del Cinema i Llei Valenciana de la Música.*
- *Sobre l'avantprojecte de creació de l'Institut Valencià de Conservació i Restauració de Béns Culturals.*

2.8. El Consell fins la quinta renovació (juliol 2002)

a) L'any 1998

A començaments d'any té lloc la **quarta renovació** dels membres del Consell; mitjançant el Decret 1/1998⁴⁹ són nomenats membres les següents persones:

- Sr. José Boronat Gisbert
- Sr. Enrique García Asensio
- Sr. Santiago Grisolía García
- Sr. Ramón Lapiedra Civera
- Sra. Enedina Lloris Camps
- Sra. Carmen Morenilla Talens
- Sr. Manuel Muñoz Ibáñez
- Sr. Leopoldo Peñarroja Torrejón
- Sr. Juan Antonio Reig Pla
- Sr. Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles
- Sra. Rosa Serrano Llàcer

Posteriorment, amb el Decret 2/1998⁵⁰ és nomenat **president** del Consell el **senyor Santiago Grisolía**. El 19 de febrer presenta la seua dimissió com a membre del Consell el senyor Juan Antonio Reig Pla, substituint-lo, mitjançant el Decret 7/1998⁵¹, el senyor Joaquín Calomarde Gramage. Al capdavant, el 28 de setembre també presenta la dimissió el senyor Vicent Aguilera Cerni.

El fet més destriable d'aquest any, sens dubte, és l'**aprovació** en un Plenari extraordinari el **13 de juliol del Dictamen sobre la llengua**, amb 20 vots emesos, 15 afirmatius, 3 negatius i 2 abstencions. Abans, però, reprenent la narració dels fets del capítol anterior, durant els mesos de gener a juliol tingueren lloc els debats més importants e intensos de la història del Consell Valencià de Cultura, fins arribar al text de consens que suposa el Dictamen aprovat.

Durant els darrers mesos de l'any 1997 s'havia creat una Comissió de Lectura, formada pels senyors membres: Vicent Àlvarez Rubio, Ricardo Bellveser Icardo i Manuel Bas Carbonell, encarregada d'elaborar una base de dades amb les opinions de diverses instàncies sobre la qüestió lingüística, rebudes en forma escrita –sense prèvia sol·licitud per part del Consell—. A més, també havien començat a comparèixer davant la Ponència sobre Qüestions lingüístiques, formada pels membres: Santiago Grisolía (president), Xavier Casp Vercher (vicepresident), Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles (secretari), Manuel Bas Carbonell, José Morera Buelte i Manuel Muñoz Ibáñez., un ventall divers d'entitats acadèmiques, culturals, professionals i cíviques –enumerades

⁴⁹ Decret 1/1998, de 5 de gener, del president de la Generalitat Valenciana, mitjançant el qual s'efectua el nomenament de membres del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 3158, de 9 de gener).

⁵⁰ Decret 2/1998, de 16 de gener, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual nomena president del Consell Valencià de Cultura el senyor Santiago Grisolía. (DOGV núm. 3164, de 19 de gener).

⁵¹ Decret 7/1998, de 12 de maig, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual es nomena el senyor Joaquín Calomarde Gramage membre del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 3241, de 13 de maig).

en el capítol anterior. Aquesta **primera fase** de recerca d'opinió, tal i com s'ha exposat en el paràgraf anterior, conclogué cap a començaments de maig amb la presentació de dos reculls: un amb les fitxes elaborades per la Comissió de la lectura i un altre amb les actes de les audiències a entitats per part de la ponència sobre qüestions lingüístiques.

La **segona fase** de l'elaboració del dictamen començà amb l'aprovació en el Ple del 31 de març del "Pla de Treball per a la segona part de l'elaboració del dictamen sobre qüestions lingüístiques".

En la sessió Plenària del 24 d'abril es debatix sobre la denominació de la llengua, sobre el paper del Consell Valencià de Cultura en la solució del conflicte existent, sobre les possibilitats de designació d'una institució amb autoritat codificadora del valencià, sobre la no conveniència d'encetar debats filològics i sobre que el dictamen es dividisca en dues parts: la primera, enunciativa –amb els antecedents legals i les consideracions generals— i la segona, dispositiva –amb una declaració sobre la naturalesa de la llengua i les característiques de l'òrgan assessor que es propose.

Quatre dies després, el 28 de abril, es decidix que els senyors Manuel Sanchis-Guarner i Ramón Lapiedra elaboren una proposta d'estructura del dictamen amb tots els documents aportats pels consellers i que la Comissió de Lectura redacte un informe sobre les qüestions debatudes el dia 24.

El 4 de maig s'aprova l'esmentat document "Proposta d'estructura del dictamen del Consell Valencià de Cultura sobre les qüestions lingüístiques", presentat pels senyors Sanchis-Guarner i Lapiedra, com a guió flexible de treball.

El 7 de maig, diversos consellers aporten escrits particulars sobre la situació social de la llengua i la recomanació als poders públics perquè dissenyen, aproven i apliquen una campanya ambiciosa de promoció de l'ús públic del valencià. Vist el consens que existix sobre aquesta qüestió s'aprova la creació d'una ponència redactora d'un document provisional –ponència sobre l'ús social de la llengua— formada pels senyors consellers: Manuel Bas, Ricardo Bellveser, Ramón Lapiedra, Carmen Morenilla, Manuel Muñoz, Leopoldo Peñarroja i Manuel Sanchis-Guarner.

En la sessió del 15 de maig s'aprova amb 15 vots a favor i dos en blanc el document elaborat per la Comissió de Lectura sobre les qüestions debatudes el 24 d'abril. A més, respecte a l'informe presentat per la ponència creada en la sessió anterior, referent a la situació social de la llengua, es produïx un debat molt productiu al voltant de la introducció històrica en el dictamen i la seua oportunitat. S'acorda adreçar per escrit les observacions personals a la ponència i així, presentar una redacció consensuada.

La següent sessió Plenària té lloc el 22 de maig; en ella, es presenta el text redactat per la ponència amb les propostes personals. Torna a obrir-se un debat intens, sobre tot en allò referent al nom de la llengua; finalment, s'imposa el consens i el text sobre l'ús social de la llengua queda aprovat per 15 vots a favor, 3 negatius i 1 en blanc.

En la sessió del 29 de maig, s'establix de nou el debat sobre la filiació del valencià; sembla haver dos blocs: els que volen entrar en la discussió filològica de l'origen del valencià i els que pensen que no és competència del Consell establir aquest debat. Es cuestiona també, per part d'alguns membres, la metodologia emprada en l'elaboració del dictamen. Finalment, amb la intenció de no demorar la presentació del dictamen s'arriba a l'acord de formar una ponència que redacte un esborrany unitari amb tots els documents aportats en el debat, per presentar-lo al Ple. La ponència sobre el dictamen de la llengua aprovada per 15 vots a favor i 3 en blanc, queda conformada pels següents consellers: Vicent Àlvarez, Manuel Bas, Ricardo Bellveser, Joaquín Calomarde Xavier Casp, Ramón Lapiedra, Carmen Morenilla, José Morera, Manuel Muñoz, Rosa Serrano i Ramón de Soto.

La següent reunió del Ple té lloc el 4 de juliol. En ella es presenta el text elaborat per la ponència. Altres membres presenten textos alternatius. Finalment es decidix votar per paràgrafs el text consensuat per la ponència i el text alternatiu presentat per el Sr. Vicent Àlvarez i la Sra. Carmen Morenilla. Els resultats són els següents:

Text de la ponència:

- 1er paràgraf: 20 vots emesos, 15 positius, 5 negatius
- 2on paràgraf: 20 vots emesos, 14 positius, 5 negatius, 1 blanc
- 3er paràgraf: 20 vots emesos, 12 positius, 7 negatius, 1 blanc
- 4rt paràgraf : 20 vots emesos, 14 positius, 6 negatius

Text alternatiu:

- 1er punt: 20 vots emesos, 4 positius, 11 negatius, 4 blanc, 1 nul
- 2on punt: 20 vots emesos, 5 positius, 11 negatius, 4 blanc
- 3er punt: 20 vots emesos, 6 positius, 10 negatius, 4 blanc
- 4rt punt: 20 vots emesos, 4 positius, 12 negatius, 4 blanc
- 5é punt: 20 vots emesos, 4 positius, 14 negatius, 2 blanc

Finalment, queda aprovat per majoria el text consensuat per la ponència i es nomena una comissió de revisió gramatical i d'estil del text del dictamen, formada pels senyors membres: Joaquín Calomarde i Ramon Lapiedra.

En el Ple del 13 de juliol es presenta la redacció final del dictamen. Després d'un recés d'una hora s'aprova per majoria el text definitiu del **Dictamen sobre la llengua**, amb sis vots particulars; la votació és la següent:

- Vots emesos, 20; sí, 15; no, 3; abstencions, 2.

L'estructura final del dictamen és la següent:

1. Antecedents
2. Competència del Consell Valencià de Cultura en la matèria
3. Les consultes sobre la matèria del dictamen
4. El Dictamen pròpiament dit
 - a. Sobre la situació social del valencià i el seu ús
 - b. Sobre el nom, la naturalesa i la codificació del valencià
 - c. L'ens de referència normativa

d. Consideració final

Documents annexos: Vots particulars

- a. Vot particular presentat pel Sr. Josep Boronat Gisbert
- b. Vot particular presentat pel Sr. Leopoldo Peñarroja Torrejón i el Sr. Xavier Casp Vercher
- c. Vot particular presentat pel Sr. Vicent Àlvarez Rubio, la Sra. Carmen Morenilla Talens, la Sra. Enedina Lloris Camps i el Sr. Ferran Torrent i Llorca
- d. Vot particular presentat per la Sra. Rosa Serrano Llàcer
- e. Vot particular presentat pel Sr. Ferran Torrent i Llorca
- f. Vot particular presentat pel Sr. Ramón de Soto Arándiga

D'altra banda, durant la resta de l'any, el Consell reprén la seua activitat normal. Així, entre altres, mitjançant el Decret 202/1998⁵² el Consell de la Generalitat Valenciana aprova el quart **Reglament d'Organització i Funcionament del Consell Valencià de Cultura**.

El 9 d'octubre el Govern Valencià concedeix l'**Alta Distinció de la Generalitat Valenciana** al Consell Valencià de Cultura. Aquesta distinció es concedeix a persones físiques o jurídiques que s'hagen distingit en l'activitat al servei dels interessos generals i peculiars de la Comunitat Valenciana.

A nivell intern, el Ple del 28 de setembre, aprova la creació d'una ponència per a elaborar un Projecte de **Museu Marítim en València**. La ponència queda conformada pels següents membres: Sr. Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles (president), Sr. Joaquín Calomarde (secretari), Sr. Ricardo Bellveser, Sr. Santiago Grisolí, Sr. José Morera Bueli, Sr. Manuel Muñoz Ibáñez, Sr. Vicente Muñoz Puelles i Sr. Ramón de Soto Arándiga. La ponència enllestí els seus treballs a començaments de l'any 2000 i en el Ple del 25 de febrer s'aprovà el text final de l'informe. La presentació pública de l'informe s'endarrerí al juny de 2001, a causa de les obres de remodelació del Palau de Forcalló.

Durant l'últim trimestre de l'any el Ple del Consell visità el 7 d'octubre el Palau de la Generalitat Valenciana, el 16 d'octubre **Monòver** (les Valls del Vinalopó) i el 13 de novembre, **Sogorb** (l'Alt Palància).

⁵² Decret 202/1998, de 15 de desembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament d'Organització i Funcionament del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 3397, de 21 de desembre).

b) L'any 1999

En gener s'incorpora com a nou membre el Sr. Vicente Muñoz Puelles⁵³, substituint el Sr. Vicente Aguilera Cerni, qui presentà la seua dimissió a finals de 1998.

Un dels assumptes més importants que tractà el Consell en aquest any fou el debat al voltant del projecte de l'Ajuntament d'Alacant de construcció d'un **palau de congressos** en el **tossal del Benacantil**. El Ple del 21 d'octubre rebutja l'informe elaborat pels membres de la Comissió de Llegat: Vicent Àlvarez i Lluís Prades i acorda crear una ponència específica per emetre un informe, conformada pels membres: Santiago Grisolia (president), José Morera (secretari), Joaquin Calomarde, Carmen Morenilla i Ramón de Soto. Es convoca un Ple extraordinari per al 2 de novembre en el qual s'aprova, amb vots particulars, el text de conclusions presentat per la ponència.

L'altre assumpte cabdal és la creació de la **ponència sobre l'Horta de València** davant la petició formulada per la plataforma cívica "Per l'Horta". En el Ple del 2 de novembre es constituïx l'esmentada ponència amb els següents membres: Santiago Grisolia (president), Carmen Morenilla (secretària), Vicent Àlvarez, Manuel Bas, Joaquin Calomarde, José Morera, Manuel Muñoz Ibáñez i Ramón de Soto. A més, s'aprova rebre en audiència les següents entitats relacionades amb la temàtica de l'estudi: Grup Cabanilles, Universitat de València, Universitat Politècnica de València, Ajuntament de València, Ajuntament d'Alboraia, Tribunal de les Aigües, Conselleria d'Obres Públiques i Conselleria de Medi Ambient. La ponència continuarà els seus treballs durant l'any 2000.

El Ple del 23 de desembre aprova el logotip distintiu de la institució, fruit del concurs convocat i elegit per una ponència específica, creada dins la Comissió de les Arts, pels membres: Santiago Grisolia (president), Vicente Muñoz Puelles (secretari), Enequina Lloris, José Morera, Manuel Muñoz i Lluís Prades.

Durant els dies 17 i 18 de novembre tingueren lloc al Palau de Congressos de València, les **Jornades sobre la Cultura de la Innovació i la Cooperació en la Comunitat Valenciana**; organitzades per la Comissió de les Ciències del Consell, comptaren amb la participació de diversos experts i responsables del sector empresarial, universitari i l'administració. Com a resultat de les Jornades cal destacar per una banda, la necessitat, reiteradament demandada, d'un organisme creat a instàncies de l'administració que connecte els centres investigadors i les empreses; per una altra, els representants dels centres investigadors reclamen un augment de la inversió en investigació. Com a conclusió final tots els sectors afectats demanden un canvi en la cultura actual de col·laboració vers l'establiment de relacions més estables i menys puntuals.

Posteriorment, en l'any 2002, el Consell publicà, dins la seua nova col·lecció "Bàsica", els textos de les Jornades⁵⁴.

⁵³ Decret 2/1999, de 12 de gener, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual nomena el senyor Vicente Muñoz Puelles membre del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 3417, de 21 de gener).

⁵⁴ Jornades sobre la cultura de la innovació i la cooperació a la Comunitat Valenciana, Col·lecció "Bàsica", Consell Valencià de Cultura, València, 2002.

El Ple del Consell Valencià de Cultura celebrà les seues sessions de març i novembre, a Morella (Els Ports) i Xàtiva (La Costera), respectivament.

Finalment, els informes aprovats pel Consell Valencià de Cultura durant l'any són:

- *Palau de Congressos de Benacantil.*
- *Canvi de denominació del nom del municipi d'Aras de Alpuente.*
- *Museu Nacional de Ceràmica González Martí.*
- *Sobre l'estat de la Casa de les Roques.*
- *Església del Genovés.*
- *Església de l'Àngel Custodi de Vall d'Uixó.*
- *Alqueries de Campanar de València.*
- *Sobre els ensenyaments artístics i universitat.*

c) L'any 2000

En el mes de juny s'incorporen al Consell, com a nous membres⁵⁵, el senyor Jesús Huguet i Pascual i la senyora Rosa Mª Rodríguez Magda, en substitució dels dimitits Joaquín Calomarde i Enedina Lloris.

En el Ple extraordinari convocat el 8 de maig s'aprovà, per unanimitat, el *Dictamen sobre l'Horta*, fonament de la Iniciativa Legislativa Popular promoguda per la plataforma cívica "Per l'Horta", per tramitar en les Corts Valencianes la "Llei Reguladora del procés d'ordenació i protecció de l'Horta de València com a espai natural protegit".

Abans, en el mes de gener, s'havia aprovat l'informe final de la ponència sobre el *Museu Marítim de València*, creada en 1998. Posteriorment, en juny de 2001, tindrà lloc la presentació pública de l'informe davant nombroses personalitats de la política i del món nàutic i marítim.

De cabdal importància per al funcionament intern del Consell és l'aprovació de dos informes de la Comissió Jurídica: el primer, en el Ple de 25 de febrer, nomenat *Sobre la discreció de les deliberacions i sobre la creació de ponències*; i el segon, en la sessió de novembre, *Distincions pròpies del Consell Valencià de Cultura*, el qual crea dos tipus de distincions: la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura i la Distinció d'Honor del Consell Valencià de Cultura.

A més, durant aquest any veuen la llum projectes de caire divers, però, tots rellevants, com ara:

- A proposta del president del Consell, s'aprova, en el Ple del 28 de juliol, la creació d'una **ponència** per valorar la importància històrica i monumental i la realitat actual del **conjunt saguntí**, formada pels membres: Santiago Grisolia (president), Ramón de Soto, José Morera, Manuel Muñoz, Vicent Àlvarez, Luis Prades i Carmen Morenilla (secretària). L'informe final serà aprovat en l'any 2001.
- Naix, al si de la Comissió de Promoció Cultural, la idea d'organitzar, sota el títol de **Cultura i Comarques**, unes Jornades per analitzar l'esforç que des de les comarques valencianes es duu endavant per la promoció de la cultura.
- La Comissió de les Ciències comença a estudiar l'estat i investigació de l'**energia**, tot reprenent les conclusions d'un congrés sobre la temàtica organitzat en 1979 per la Fundació Valenciana de Estudios Avanzados. Al capdavant, aquesta línia de treball donarà lloc al Dictamen sobre la qüestió energètica i les energies renovables, aprovat pel Consell el 2001.
- Comencen les **visites escolars** al Consell, com a mitjà d'acostar la institució als estudiants de secundària.
- S'inaugura el lloc web del Consell Valencià de Cultura en la xarxa internet.

⁵⁵ Decret 9/2000, de 28 de juny, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual nomena dos membres del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 3783, de 30 de juny).

El Ple del Consell Valencià de Cultura visita en els mesos de març i octubre les ciutats de **Gandia** (La Safor) i **Elx** (el Baix Vinalopó), respectivament.

Els informes aprovats per la institució al llarg d'aquest any són els següents:

- *Dictamen sobre l'Horta de València.*
- *Sobre el dipòsit de l'Olleria.*
- *Sobre les Plaques Commemoratives.*
- *Sobre el projecte d'intervenció prop de la muralla medieval d'Elx.*
- *Sobre l'estat actual de la cova de Parpalló i el castell de Bayrén.*
- *Sobre el canvi de denominació del municipi d'Aras de Alpuente.*
- *Sobre l'avantprojecte de Llei de les Arts Escèniques.*
- *Sobre l'Alqueria del Moro i altres béns del barri de Benicalap.*
- *Sobre l'estat de conservació de la Dama d'Elx.*
- *Sobre la discreció de les deliberacions i sobre la creació de ponències.*
- *Ponència sobre el Museu Marítim de València.*
- *Sobre el canvi de denominació del municipi de Guardamar per Guardamar de la Safor.*

Entre els llibres publicats pel Consell durant aquest any, destaca el llibre homenatge al qui fora secretari de la institució, Enric Llobregat Conesa. Amb el títol *Scripta in honorem*⁵⁶, l'obra recull, en dos volums, diversos articles de col·laboradors, amics, deixebles i alumnes de l'arqueòleg alacantí, sobre temàtiques diverses, com ara: prehistòria, arqueologia, numismàtica, història, art i arquitectura.

⁵⁶ LLOBREGAT CONESA, Enrique, *Scripta in honorem*, Consell Valencià de Cultura, València, 2000.

d) L'any 2001

Institucionalment, es produïxen dos esdeveniments clau per al Consell: en primer lloc, el 13 de febrer, el president de la Generalitat Valenciana, Molt Hble. Sr. Eduardo Zaplana, inaugura la **seu definitiva** del Consell Valencià de Cultura, ubicada en el **Palau de Forcalló**, al carrer Museu de la ciutat de València; i en segon lloc, el Ple del Consell aprova la concessió de les **tres primeres medalles d'Or** de la institució: a S.M la Reina, al Misteri d'Elx i al matemàtic Manuel Valdivia. La concessió d'aquestes medalles és l'expressió d'una política de reconeixement cultural per part del Consell Valencià de Cultura en tres àmbits: el institucional, la tradició i les grans aportacions individuals.

D'altra banda, es rep la visita, durant els dies 4,5 i 6 d'abril, de l'únic organisme semblant al Consell que hi ha en l'estat espanyol: el *Consello da Cultura Galega*. Junt a membres del Consell els representants del Consello: Carlos Casares (president), Alfonso Zulueta i Ramon Castromil (vicepresidents), Henrique Monteagudo (secretari) i Antonio Montero (gerent), visiten diversos monuments i centres culturals de la ciutat de València. Amb aquesta visita s'enceta una etapa de col·laboració entre tots dos organismes.

Entre altres actes protocol·laris del Consell, destaca en aquest any, la concessió de les **distincions d'honor del CVC** a diversos sectors culturals de la Comunitat Valenciana. En el sector del llibre es reconeix la labor de la Llibreria Llorens d'Alcoi, l'Editorial Pretextos i la Impremta Editorial Soler de València. Així mateix, en la diada de Santa Cecília, es reconeix la importància de la música en la cultura i la societat valenciana amb el lliurament de la Distinció d'Honor a la Federació Valenciana de Societats Musicals.

Dos documents aprovats pel Ple del Consell són d'especial rellevància: en primer lloc el *Dictamen sobre la qüestió energètica i les energies renovables*, aprovat el 28 de setembre i presentat a la societat el 21 de novembre mitjançant una taula redona sobre "Energies renovables i canvi climàtic" amb Emèrit Bono (catedràtic de Política Econòmica de la UV, Millan Millán (director del CEAM) i Juan Sánchez (director del CIDE); i en segon lloc, *l'informe sobre l'estat crític del patrimoni històric de Sagunt i propostes d'actuació*, aprovat el 29 de gener.

El Ple del Consell celebra el seu Ple del mes de març en el Museu de les Ciències "Príncep Felip" de València i en els mesos de febrer, maig i octubre visita les següents localitats respectivament: **Benissa** (la Marina Alta), **Requena** (la Plana d'Utiel-Requena) i **Vila-Real** (la Plana Baixa).

En el mes de desembre el s'edita un llibret informatiu sobre la naturalesa i les funcions del Consell, en valencià, castellà i anglès, així com un CD-ROM amb tots els informes i dictàmens emesos pel Consell des de l'any 1985 fins el 2001.

A nivell intern el Ple del Consell aprova: un **Recull de normativa d'aplicació reglamentària i règim interior** que arreplega tots els informes elaborats per la Comissió Jurídica sobre el funcionament institucional intern del Consell; i el compromís per convocar, anualment, un sessió plenària extraordinària de caràcter

monotemàtic per escoltar i avaluar els representants del Consell Valencià de Cultura en els **consells rectors** d'institucions culturals públiques, com ara: l'IVAM, l'IVAC, Teatres de la Generalitat, etc.

Per últim, els informes aprovats pel Consell durant aquest any són els següents:

- *Dictamen sobre la qüestió energètica i les energies renovables.*
- *Sobre l'avantprojecte de Llei del Llibre.*
- *Sobre el Betlem de Tirisiti d'Alcoi.*
- *Sobre el castell de Montesa i el seu entorn.*
- *Sobre la Festa de la Mare de Déu de la Salut d'Algemesí.*
- *Sobre les restes arqueològiques de l'Hort de Morant de Dénia.*
- *Sobre l'accés nord al port de València.*
- *Sobre l'església de Nuestra Señora de la Asunción de Navarrés i el seu museu parroquial.*
- *Sobre els béns mobles del convent de Santa Clara de Xàtiva.*
- *Sobre la visita a les restes de la primitiva església de Santa Caterina d'Alzira.*
- *Sobre los términos “paella” i “paellera”.*
- *Sobre el projecte de creació d'un Museu Imaginari de la Literatura Valenciana.*
- *Sobre l'avantprojecte de Reglament de Museus i Col·leccions Museogràfiques.*
- *Universitat 2000.*
- *Sobre l'estat crític del patrimoni històric de Sagunt i propostes d'actuació.*
- *Sobre la visita al Col·legi Major de la Seda i a l'església de Santa Caterina d'Alzira.*

e) L'any 2002 (fins octubre)

El fet més destriable d'aquest any és la cinquena renovació de membres del Consell; amb un any de endarreriment, el 8 de juliol, mitjançant el Decret 2/2002⁵⁷, són nomenats membres del Consell les següents persones:

- Sr. Vicent Àlvarez Rubio
- Sr. Ricardo Bellveser Icardo
- Sr. Juan Antonio Montesinos García
- Sr. José Morera Buelti
- Sr. Vicente Muñoz Puelles
- Sra. Elena Negueroles Colomer
- Sr. Eduardo Primo Yúfera
- Sra. Isabel Ríos García
- Sr. Ramón de Soto Arándiga
- Sr. Fernando Vizcaíno Casas

I per cobrir la vacant esdevinguda per la defunció del Sr. Josep Boronat Gisbert –el 18 de gener— fins a acabar el període de temps per al qual va ser elegit, elegir la persona següent:

- Sr. Juan Ferrando Badía

En el Plenari del 26 de juliol es produïx l'acomiadament dels membres que abandonen el Consell i la recepció als recentment nomenats.

El 5 de març té lloc al Palau de Forcalló, organitzada per la Comissió de les Ciències, una “Taula Redona sobre l'estat de la inversió en recerca científica i tecnològica en la Comunitat Valenciana”, amb la intervenció dels següents ponents: Javier Quesada, Sotsecretari de l'Oficina de Ciència i Tecnologia de la Generalitat Valenciana; Daniel Ramón Vidal, coordinador institucional del CSIC-CV; Vicente Hernández, vicerector d'Investigació, Desenvolupament i Innovació de la Universitat Politècnica de València; i Francisco Tomàs, vicerector d'Investigació i Noves Tecnologies de la Universitat de València.

Anteriorment, en 1999, el Consell Valencià de Cultura havia organitzat unes Jornades sobre innovació i cooperació en la Comunitat Valenciana, base de la línia de treball que ha seguit la Comissió de les Ciències amb l'organització de la taula redona esmentada més amunt. Ara, en juny, ix a la llum la publicació⁵⁸ amb les ponències i les conclusions d'aquelles jornades, dins la nova col·lecció “Bàsica” de publicacions del Consell.

⁵⁷ Decret 2/2002, de 8 de juliol, del president de la Generalitat Valenciana, pel qual es nomena membres del Consell Valencià de Cultura. (DOGV núm. 4290, de 11 de juliol).

⁵⁸ Jornades sobre la cultura de la innovació i la cooperació a la Comunitat Valenciana, Col·lecció “Bàsica”, Consell Valencià de Cultura, València, 2002.

El 24 de maig es fa la presentació pública del primer volum de la nova col·lecció del Consell “Oberta” amb el títol *Construir la costa. El litoral valenciano*⁵⁹, de Juan Ferrer Marsal. A l'acte presidit pel president del Consell, Sr. Santiago Grisolia, pel director de la col·lecció i membre del Consell, Sr. Manuel Bas i per l'autor, Sr. Juan Ferrer Marsal, Director General de Ports i Costes de la COPUT, assistixen diverses personalitats del món polític i marítim com ara el Conseller d'Obres Públiques, Sr. José Ramón García Antón.

El Consell visita amb sessions ordinàries del seu Ple les ciutats d'Alzira (la Ribera Alta), en el mes d'abril i Benicarló (el Baix Maestrat) en setembre. A més, una representació dels seus membres visiten en el mes d'abril la comarca dels Serrans per estudiar una petició del Centro de Estudio de la Serranía sobre la proliferació d'explotacions mineres en la comarca i el seu impacte ambiental i social.

Per últim, els informes aprovats pel Plenari de la institució durant aquest any són els següents:

- *Sobre les restes paleontològiques.*
- *Sobre l'edifici de l'Ajuntament de Xilxes.*
- *Sobre la torre de Sant Vicent de Benicàssim.*
- *Sobre el castell de Cullera.*
- *Sobre la torre de Ressemblanc d'Elx.*

⁵⁹ *Construir la costa. El litoral valenciano*, Juan Ferrer Marsal, Col·lecció “Oberta”, Consell Valencià de Cultura, València, 2002.